

Meninger Kjernekraft

♣ Kjernekraft er en joker ettersom den kan selge strøm døgnet rundt, uavhengig av vær og vind, skriver innleggsforfatterne.
Illustrasjonsfoto: Erik Flaaris Johansen, NTB

Kort sagt

Yrkesliv

Skipsfarten har få kvinner. Det sinker den grønne omstillingen.

I hele min karriere har jeg jobbet innen shipping eller vært tilknyttet sektoren. Jeg elsker å kombinere shippingfaget og teknologi i en viktig næring. Men denne bransjen er skapt av menn og var lenge forbeholdt menn.

Jeg har møtt skepsis og mangel på respekt fra kunder og kolleger og har måttet bevise at jeg kan jobben min. På jobbintervjuer er jeg blitt spurt om jeg er klar over hva jeg begir meg ut på. Slikt skal kvinner slippe.

Det er få kvinner i den maritime bransjen, og andelen har endret seg lite over tid. Bare 11 prosent av dem som jobber på sjøen, er kvinner. Med leverandører, maritim transport, tjenester og skipsverft er andelen 21 prosent.

Kvinner tjener generelt mindre enn menn, selv justert for utdanning, stilling og alder. I styrer og toppledelse er det flest menn. Rapporten «Likestilling og mangfold i maritim næring og utdanning» gir et godt bilde av situasjonen. Og den er til tider nedslående lesning.

Dette er et enormt problem for en bransje som nå gjennomgår en massiv snuoperasjon for å bli digital og grønn. Det går for tregt, viser Barometer for grønn omstilling i skipsfarten. Regulering, politiske tiltak, innovasjon og digitalisering - og økt mangfold - kreves for å løse utfordringene.

Når bransjen går glipp av utallige gode hoder, vil det svekke innovasjons- og omstillingsevnen som er avgjørende for det grønne skiftet. Studier viser også at selskaper med større mangfold presterer bedre økonomisk og har mer tilfredse ansatte. Sektoren jobber med ulike tiltak, og regjeringens maritime likestillingsstrategi er på trappene. Det er utmerket, men jeg savner full gass.

Hvis en hel bransje kan omstille seg til digitalisering, utslippsreduksjon og krav om effektivitet og inntjening, hvorfor ikke ha samme tempo med likestilling og mangfold?

Ivonne Auerbach

Kundedirektør, Kongsberg Digital

Debatt

Jonas Kristiansen Nøland
Førsteamanuensis, Institutt for elektrisk energi, NTNU

Martin Hjelmeland
Postdoktor, Institutt for elektrisk energi, NTNU

Det er uansvarlig å avfeie kjernekraft i Norge

I et debattinnlegg i Aftenposten nylig fremmet fem forskere fra Universitetet i Oslo (UiO) og Universitetet i Tromsø (UiT) at kjernekraft hverken er nødvendig eller lønnsomt for Norge.

Vi mener innlegget inneholder flere feilaktige påstander.

For det første faller påstanden om at vi ikke har tid til kjernekraft på sin egen urmelighet.

Kjernekraft har historisk vist oss at CO₂-utslipp kan kuttes mye raskere enn i dag. Panikk og kortsiktige løsninger ender sjelden bra.

For det andre bygger forskernes arbeid på datamodeller som har en orakellignende evne til å forutsi været i fremtiden.

I praksis klarer vi så vidt å treffe med værmeldingen en uke frem. Modelleringen hadde vært enda mer troverdig dersom det ble tatt høyde for usikkerhetene.

For det tredje forstår vi ikke hvorfor forskerne antar at norsk offshoreindustri utelukkende vil ganne havvind og ikke kjernekraft.

Norges kjernekraftforskning har allerede tilført enorme verdier til olje- og gassnæringen. En norsk satsing på kjernekraft vil

være avhengig av utenlandske selskaper fra vestlige allierte land.

Det er langt bedre enn å gjøre oss avhengige av Kina, som i dag dominerer verdikjedene innen fornybar energi.

For det fjerde har de andre Nordsjølandene planer om å bygge 120 GW havvind allerede innen 2030. Den norske planen er å bygge 30 GW innen 2040.

Norsk havvind vil ofte produsere samtidig som den danske og tyske. Følgelig blir verdien på norsk havvind lav.

Dette er grunnen til at DNV peker på at mesteparten av norsk havvind bør brukes til å lage hydrogen og ikke til elektrifisering av samfunnet.

Kjernekraft er en joker. Den uheldige effekten av at mye variabel kraftproduksjon kommer til samme tid, ser vi allerede i dag.

Store mengder solkraft presser prisene ned midt på dagen i solfylte perioder. Dette er ikke god forretning for solkrafteiere. Samtidig er det en dårlig deal for det grønne skiftet.

Her mener vi kjernekraft er en joker ettersom den kan selge strøm døgnet rundt, uavhengig av vær og vind. Dette er

trolig en av årsakene til at Norsk Kjernekraft AS hevder at de kan bygge uten subsidier.

Selv den dyreste kommer godt ut. De fem forskerne fra UiT og UiO later til å tro at vi ikke trenger kjernekraft på grunn av vannkraften vår.

Utfordringen er å ha strømmen tilgjengelig når vi trenger den.

Med vind- og solkraftutbygginger må vannkraften og strømmettet oppgraderes betydelig. Alternativt kunne man bygget kjernekraft strategisk der kraftbehovet er størst.

Ser vi på det totale kostnadsbildet kommer selv den dyreste kjernekraften godt ut.

Kjernekraft som stabil grunnlast. Det er riktig at Norges konkurransefortrinn er den regulerbare vannkraften. Det er derfor viktig at vi evner å utnytte den bedre enn vi gjør i dag.

Kjernekraft som stabil grunnlast fristiller vannkraften til å øke sitt samspill med sol- og vindkraft, noe som gjør det mer lønnsomt å bygge ut disse energikildene - i tillegg til kjernekraft.

Med alle aspektene tatt i betraktning, og med utfordringene som havvind står overfor med hensyn til lønnsomhet, mener vi at det er uansvarlig å avfeie kjernekraftens rolle i en utslippsfri energifremtid for Norge.

Begge innleggsforfatterne jobber i det nye forskningsprosjektet på NTNU - Neres, som ser på kjernekraftens rolle i et fornybart energisystem.

Kjernekraft har historisk vist oss at CO₂-utslipp kan kuttes mye raskere enn i dag